

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราวัยทองนิเวศน์ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราวัยทองนิเวศน์ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการจัดบริการของสถานสงเคราะห์คนชราวัยทองนิเวศน์ โดยจากการศึกษาสามารถนำเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

4.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์ที่ศึกษา จำนวน 50 คน ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร การมีญาติสายตรงที่ติดต่อกันอยู่ ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพก่อนเข้าอยู่สถานสงเคราะห์ อาชีพปัจจุบัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน โรคประจำตัวก่อนและหลังเข้าอยู่สถานสงเคราะห์ ระยะเวลาที่เข้าอยู่ ประเภทสมาชิก สาเหตุที่มาอยู่และภูมิลำเนา ซึ่งสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

เพศ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์จำนวน 50 คน พบว่า เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือเป็นเพศหญิงร้อยละ 59.1 และเป็นเพศชายร้อยละ 40.9

อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 73.14 ปี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 60 – 70 ปี และระหว่าง 70 - 79 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.0 มีเท่ากันทั้งสองกลุ่ม รองลงมาคือ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 80 – 89 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.0 ส่วนกลุ่มที่มีน้อยที่สุด คือกลุ่มที่มีอายุมากกว่า 90 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.0

สถานภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ได้แก่ กลุ่มที่มีสถานภาพหม้าย/หย่า/แยก คิดเป็นร้อยละ 64.0 รองลงมาได้แก่ สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 28.0 ส่วนที่มีน้อยที่สุด คือ สถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 8.0

บุตร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบุตรคิดเป็นร้อยละ 54.0 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีบุตรคิดเป็นร้อยละ 46.0 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบุตร 1 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 ส่วนที่เหลือมีบุตรจำนวน 2 คนและ 3 คน เท่ากันทั้งสองกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 29.6

ญาติ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีญาติมีมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีญาติ คือ กลุ่มที่มีญาติคิดเป็นร้อยละ 72.0 และกลุ่มที่ไม่มีญาติคิดเป็นร้อยละ 28.0

ศาสนา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาพุทธมีมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาคริสต์ คือ ศาสนาพุทธคิดเป็นร้อยละ 96.0 และศาสนาคริสต์ คิดเป็นร้อยละ 4.0

การศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 44 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 18.0 ปริญญาตรีหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 16.0 และอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 14.0 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เรียน คิดเป็นร้อยละ 8.0

ประเภทสมาชิก พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นสมาชิกประเภทสามัญ คิดเป็นร้อยละ 70.0 และเป็นประเภทพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 30.0

อาชีพก่อนเข้าสู่สถานสงเคราะห์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 22 รองลงมาคือ อาชีพอื่นๆ(ทำธุรกิจ ทำผม มัคคุเทศก์) คิดเป็นร้อยละ 20.0 อาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 18.0 รับราชการ คิดเป็นร้อยละ 16.0 ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 14.0 ส่วนกลุ่มที่มีน้อยที่สุดคือ ทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 10.0

อาชีพปัจจุบัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 84.0 รองลงมาคือ ข้าราชการบำนาญ คิดเป็นร้อยละ 14.0 และที่มีน้อยที่สุดคือ อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 2.0

ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์ ระหว่าง 4 – 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.0 รองลงมาคือ ระหว่าง 1 – 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.0 มากกว่า 9 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.0 กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่น้อยกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.0 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีน้อยที่สุดคือระหว่าง 7 – 9 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.0

สาเหตุที่มาอยู่สถานสงเคราะห์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสาเหตุจาก ไม่มีผู้อุปการะ คิดเป็นร้อยละ 34.0 รองลงมาคือ ต้องการอาศัยอยู่ตามลำพัง คิดเป็นร้อยละ 28.0 ไม่ต้องการเป็นภาระผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 14.0 และไม่มีครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ภูมิลำเนาเดิม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเดิม คือ ภาคเหนือคิดเป็นร้อยละ 62.0 รองลงมาได้แก่ ภาคกลางคิดเป็นร้อยละ 34.0 ส่วนที่น้อยที่สุดได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 2.0 เท่ากันทั้งสองกลุ่ม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
<u>เพศ</u>		
หญิง	30	60.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	20	40.0
รวม	50	100.0
<u>อายุ</u>		
60 – 69 ปี	20	40.0
70 – 79 ปี	20	40.0
80 – 89 ปี	9	18.0
มากกว่า 90 ปี	1	2.0
รวม	50	100.0
<u>สถานภาพ</u>		
โสด	14	28.0
สมรส	4	8.0
หม้าย/หย่า/แยก	32	64.0
รวม	50	100.0
<u>บุตร</u>		
ไม่มี	23	46.0
มี	27	54.0
จำนวน 1 คน	11	40.8
จำนวน 2 คน	8	29.6
จำนวน 3 คน	8	29.6
รวม	50	100.0
<u>ญาติ</u>		
ไม่มี	14	28.0
มี	36	72.0
รวม	50	100.0
<u>ศาสนา</u>		
พุทธ	48	96.0
คริสต์	2	4.0
รวม	50	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
<u>การศึกษา</u>		
ไม่ได้เรียน	4	8.0
ประถมศึกษา	22	44.0
มัธยมศึกษา	9	18.0
อนุปริญญา	7	14.0
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	8	16.0
รวม	50	100.0
<u>ประเภทสมาชิก</u>		
พิเศษ	15	30.0
สามัญ	35	70.0
รวม	50	100.0
<u>อาชีพก่อนเข้าอยู่สถานสงเคราะห์</u>		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	7	14.0
รับราชการ	8	16.0
ค้าขาย	9	18.0
รับจ้าง	11	22.0
ทำการเกษตร	5	10.0
อื่นๆ	10	20.0
รวม	50	100.0
<u>อาชีพปัจจุบัน</u>		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	42	84.0
ข้าราชการบำนาญ	7	14.0
รับจ้าง	1	2.0
รวม	50	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
<u>ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์</u>		
น้อยกว่า 1 ปี	9	18.0
1 – 3 ปี	12	24.0
4 – 6 ปี	13	26.0
7 – 9 ปี	6	12.0
มากกว่า 9 ปี	10	20.0
รวม	44	100.0
<u>สาเหตุที่มาอยู่สถานสงเคราะห์</u>		
ไม่มีผู้อุปการะ	17	34.0
ไม่มีครอบครัว	5	10.0
ฐานะยากจน	1	2.0
ถูกทอดทิ้ง	1	2.0
อยู่กับครอบครัวไม่มีความสุข	3	6.0
ต้องการอยู่อาศัยตามลำพัง	14	28.0
ต้องการอยู่ร่วมกับผู้ที่อยู่วัยเดียวกัน	2	4.0
ไม่ต้องการเป็นภาระผู้อื่น	7	14.0
รวม	50	100.0
<u>ภูมิลำเนาเดิม</u>		
ภาคเหนือ	31	62.0
ภาคกลาง	17	34.0
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1	2.0
ภาคใต้	1	2.0
รวม	50	100.0

ที่มา: จากการศึกษา

แหล่งรายได้และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในสถาน
สงเคราะห์ จำนวน 50 คน แยกเป็นกลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษ จำนวน 15 คน กลุ่มตัวอย่างประเภท

สามัญจำนวน 35 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษส่วนใหญ่มีรายได้จากเงินบำนาญ คิดเป็นร้อยละ 46.6 ค่าเฉลี่ย 14,657 บาท/เดือน กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษที่มีรายได้มากที่สุดได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้อื่นๆ คือ จากเงินประกันสังคมจากต่างประเทศ ค่าเฉลี่ย 40,000 บาท/เดือน ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญทั้งหมดมีรายได้จากเงินบริจาคน ค่าเฉลี่ย 414 บาท/เดือน ดังแสดงในตารางที่ 4.2 และตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.2 แหล่งรายได้จำแนกตามประเภทของกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งรายได้	ประเภทพิเศษ จำนวน (ร้อยละ)	ประเภทสามัญ จำนวน (ร้อยละ)
เงินบำนาญ	7 (46.6)	-
เงินบริจาคน	0 (0.0)	35 (100.0)
การทำงาน/รับจ้าง	1 (6.6)	-
ลูก/หลาน	2 (13.3)	4 (11.4)
เงินออม/ดอกเบี้ย	6 (40.0)	-
เบี้ยยังชีพ	2 (13.3)	-
อื่นๆ	3 (20.0)	-

- ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

- อื่นๆ หมายถึง เงินประกันสังคมจากต่างประเทศ

ที่มา: จากการศึกษา

ตารางที่ 4.3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนจำแนกตามประเภทของกลุ่มตัวอย่าง

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ประเภทพิเศษ		ประเภทสามัญ	
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	ค่าเฉลี่ย
น้อยกว่า 1,000 บาท	-	0	30	414
1,001 – 3,000 บาท	-	0	5	1,560
3,001 – 6,000 บาท	-	0	-	0
6,001 – 10,000 บาท	5	7,100	-	0
10,001 – 20,000 บาท	7	14,657	-	0
มากกว่า 20,000 บาท	3	40,000	-	0

ที่มา: จากการศึกษา

โรคประจำตัวก่อนเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์และปัจจุบัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีโรคประจำตัวมาก่อนเข้าอยู่ คิดเป็นร้อยละ 70.0 และปัจจุบันมีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 76.0 โรคประจำตัวที่มีมากที่สุดในปัจจุบัน ได้แก่ โรคความดันโลหิต คิดเป็นร้อยละ 42.8 รองลงมาได้แก่ โรคกระดูก/ปวดข้อ คิดเป็นร้อยละ 31.5 ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 โรคประจำตัวก่อนเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์และปัจจุบัน

โรคประจำตัว	ก่อนเข้าอยู่ (ร้อยละ)	ปัจจุบัน (ร้อยละ)	หมายเหตุ
ไม่มี	15 (30.0)	12 (24.0)	
มี*	35 (70.0)	38 (76.0)	* คิดจากจำนวน ของกลุ่มตัวอย่างที่ มีโรคประจำตัว
ความดันโลหิต	15 (42.8)	18 (47.3)	
หัวใจ	4 (11.4)	5 (13.1)	
เบาหวาน	6 (17.1)	6 (15.7)	
ตาบอด/ต้อ	3 (8.5)	6 (15.7)	
จิตเวช	5 (14.2)	8 (21.0)	
ไทรอยด์	3 (8.5)	3 (7.8)	
ภูมิแพ้/หอบหืด	7 (20.0)	7 (18.4)	
งูสวัด	1 (2.8)	0 (0.0)	
กระดูก/ปวดข้อ	10 (28.5)	12 (31.5)	

- สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ที่มา: จากการศึกษา

4.2 ผลการศึกษาข้อมูลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์

จากการศึกษาข้อมูลคุณภาพชีวิตกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์ ซึ่งจำแนกเป็น องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษามีดังต่อไปนี้

4.2.1 ด้านร่างกาย

จากการศึกษาข้อมูลคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์ จำนวน 50 คน แยกเป็นกลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษจำนวน 15 คน และกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญจำนวน 35 คน ผลการศึกษามีดังต่อไปนี้

ความสามารถในการการประกอบชีวิตประจำวัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความสามารถในการประกอบชีวิตประจำวันมาก ทั้งกลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและประเภทสามัญ คิดเป็นร้อยละ 93.3 และร้อยละ 77.1 ตามลำดับ ทั้งสองกลุ่มมีคุณภาพชีวิตระดับดี

การเจ็บปวดตามร่างกายเป็นอุปสรรคทำให้ไม่สามารถทำสิ่งที่ต้องการได้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษส่วนใหญ่เห็นว่า การเจ็บปวดตามร่างกายเป็นอุปสรรคทำให้ไม่สามารถทำสิ่งที่ต้องการได้น้อย คิดเป็นร้อยละ 53.3 คุณภาพชีวิตระดับปานกลาง กลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่เห็นว่า การเจ็บปวดตามร่างกายเป็นอุปสรรคทำให้ไม่สามารถทำสิ่งที่ต้องการได้ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 28.6 มีคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง

มีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่างๆในแต่ละวัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่างๆในแต่ละวันมาก ทั้งกลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญ คิดเป็นร้อยละ 86.6 และร้อยละ 51.4 ตามลำดับ สำหรับระดับคุณภาพชีวิต กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษมีคุณภาพชีวิตระดับดี กลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง

ความพอใจกับการนอนหลับ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพอใจกับการนอนหลับมาก ทั้งกลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญ คิดเป็นร้อยละ 73.3 และร้อยละ 48.6 ตามลำดับ สำหรับระดับคุณภาพชีวิต กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษ มีคุณภาพชีวิตระดับดี กลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง

ความจำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาล พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษส่วนใหญ่มีความจำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาลน้อย คิดเป็นร้อยละ 46.7 มีคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีความจำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาลมาก คิดเป็นร้อยละ 40 มีคุณภาพชีวิตระดับค่อนข้างไม่ดี

ความจำเป็นต้องใช้ยาบางชนิดเป็นประจำ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่มีความจำเป็นต้องใช้ยาบางชนิดเป็นประจำมาก คิดเป็นร้อยละ 46.7 และคิดเป็นร้อยละ 62.9 ตามลำดับ มีคุณภาพชีวิตระดับค่อนข้างไม่ดีทั้งสองกลุ่ม

ความสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่ มีความสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเองมาก คิดเป็นร้อยละ 86.7 และร้อยละ 57.1 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษมีคุณภาพชีวิตระดับดี ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง

ความพึงพอใจกับสุขภาพของตนเอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจกับสุขภาพของตนเองมาก คิดเป็นร้อยละ 53.3 และร้อยละ

48.6 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษมีคุณภาพชีวิตระดับดี ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง

สรุปคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์ พบว่าทั้งกลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคะแนนเฉลี่ยด้านความสามารถในการประกอบชีวิตประจำวันมากที่สุด และมีคะแนนเฉลี่ยด้านความจำเป็นต้องใช้ยาบางชนิดเป็นประจำน้อยที่สุด กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตโดยรวมด้านร่างกายระดับปานกลางทั้งสองกลุ่ม ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ระดับคุณภาพชีวิตจำแนกตามคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย

คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย	ประเภท	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพชีวิต
ความสามารถในการประกอบชีวิตประจำวัน	พิเศษ	14 (93.3)	1 (6.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.93	ดี
	สามัญ	27 (77.1)	7 (20.0)	0 (0.0)	1 (2.9)	3.70	ดี
การเจ็บปวดตามร่างกายเป็นอุปสรรคทำให้ไม่สามารถทำสิ่งที่ต้องการได้*	พิเศษ	0 (0.0)	2 (13.4)	8 (53.3)	5 (33.3)	3.20	ปานกลาง
	สามัญ	8 (22.8)	10 (28.6)	8 (22.8)	9 (25.8)	2.51	ปานกลาง
มีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่างๆในแต่ละวัน	พิเศษ	13 (86.6)	2 (13.4)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.86	ดี
	สามัญ	18 (51.4)	12 (34.4)	4 (11.4)	1 (2.8)	3.34	ปานกลาง
ความพอใจกับการนอนหลับ	พิเศษ	11 (73.3)	4 (22.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.73	ดี
	สามัญ	17 (48.6)	14 (40.0)	4 (11.4)	0 (0.0)	3.37	ปานกลาง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ความจำเป็นต้อง ไปรับการ รักษาพยาบาล*	พิเศษ	0 (0)	6 (40)	7 (46.7)	2 (13.3)	2.73	ปานกลาง
	สามัญ	14 (40)	12 (34.4)	8 (22.8)	1 (2.8)	1.88	ค่อนข้างไม่ดี
ความจำเป็นต้อง ใช้ยาบางชนิด เป็นประจำ*	พิเศษ	7 (46.7)	4 (26.7)	2 (13.3)	2 (13.3)	1.93	ค่อนข้างไม่ดี
	สามัญ	22 (62.9)	9 (25.7)	3 (8.5)	1 (2.8)	1.51	ค่อนข้างไม่ดี
ความสามารถไป ไหนมาไหนด้วย ตนเอง	พิเศษ	14 (93.3)	1 (6.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.93	ดี
	สามัญ	20 (57.1)	4 (11.4)	6 (17.2)	5 (14.3)	3.11	ปานกลาง
ความพึงพอใจกับ สุขภาพของ ตนเอง	พิเศษ	8 (53.3)	7 (46.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.53	ดี
	สามัญ	17 (48.6)	10 (28.6)	6 (17.1)	2 (5.7)	3.20	ปานกลาง
รวม	พิเศษ					3.34	ปานกลาง
	สามัญ					2.82	ปานกลาง

* ข้อความเชิงลบ

ที่มา : จากการศึกษา

4.2.2 ด้านจิตใจ

จากการศึกษาข้อมูลคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์จำนวน 50 คน แยกเป็นกลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษจำนวน 15 คน และกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญจำนวน 35 คน ผลการศึกษามีดังต่อไปนี้

การมีความสุข สงบ สมหวัง พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่ มีความสุข สงบ สมหวังมาก คิดเป็นร้อยละ 73.3 และร้อยละ 48.6 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษมีคุณภาพชีวิตระดับดี ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง

ความมั่นใจตนเอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่ มีความมั่นใจตนเองมาก คิดเป็นร้อยละ 86.7 และร้อยละ 68.6 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษ และกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับดีทั้งสองกลุ่ม

ความจำดี พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่ มีความจำดีระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 73.3 และร้อยละ 68.9 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษมีคุณภาพชีวิตระดับดี ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง

การยอมรับรูปร่างหน้าตาของตนเอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่ มีการยอมรับรูปร่างหน้าตาของตนเองมาก คิดเป็นร้อยละ 86.7 และร้อยละ 77.2 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษ และกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับดีทั้งสองกลุ่ม

ความรู้สึกไม่ดี เช่น เหนงา เสร้า หดหู่ สิ้นหวัง วิตก กังวล พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษส่วนใหญ่ไม่มีความรู้สึกไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 73.3 ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่มีความรู้สึกไม่ดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.7 กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษมีคุณภาพชีวิตระดับดี ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับค่อนข้างไม่ดี

ความพอใจที่สามารถทำอะไรผ่านไปได้แต่ละวัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่ มีความพอใจที่สามารถทำอะไรผ่านไปได้แต่ละวันมาก คิดเป็นร้อยละ 86.7 และร้อยละ 68.5 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษ และกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับดีทั้งสองกลุ่ม

สิ่งยึดเหนี่ยวที่เป็นความเชื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ศาสนา มีผลต่อการดำเนินชีวิต พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่ เห็นว่าสิ่งยึดเหนี่ยวที่เป็นความเชื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีผลต่อการดำเนินชีวิตมาก คิดเป็นร้อยละ 86.7 และร้อยละ 57.1 กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษมีคุณภาพชีวิตระดับดี ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง

ความพอใจในชีวิตของตนเอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่ มีความพอใจในชีวิตของตนเอง มาก คิดเป็นร้อยละ 93.3 และร้อยละ 65.7 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษ และกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับดีทั้งสองกลุ่ม

สรุปคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษมีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความพอใจในชีวิตมากที่สุด และมีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการมีความรู้สึกไม่ดีน้อยที่สุด คุณภาพชีวิตโดยรวมด้านจิตใจระดับดี

สำหรับกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการยอมรับรูปร่างหน้าตาของตนเองมากที่สุด และมีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการมีความรู้สึกไม่ดีน้อยที่สุด คุณภาพชีวิตโดยรวมด้านจิตใจระดับปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ระดับคุณภาพชีวิตจำแนกตามคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ

คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ	ประเภท	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพชีวิต
การมีความสุขสงบ สมหวัง	พิเศษ	11 (73.7)	4 (26.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.73	ดี
	สามัญ	17 (48.6)	13 (37.1)	3 (8.6)	2 (5.7)	3.28	ปานกลาง
ความมั่นใจตนเอง	พิเศษ	13 (86.7)	2 (13.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.86	ดี
	สามัญ	24 (68.6)	9 (25.7)	2 (5.7)	0 (0.0)	3.62	ดี
ความจำดี	พิเศษ	11 (73.3)	4 (26.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.73	ดี
	สามัญ	22 (62.9)	8 (22.9)	4 (11.4)	1 (2.8)	3.45	ปานกลาง
การยอมรับรูปร่างหน้าตาของตนเอง	พิเศษ	13 (86.7)	2 (13.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.86	ดี
	สามัญ	27 (77.2)	6 (17.1)	2 (5.7)	0 (0.0)	3.71	ดี
ความรู้สึกไม่ดี เช่น เหนงา เสร้า หดหู่ ลึ้นหวัง วิตก กังวล*	พิเศษ	0 (0.0)	1 (6.7)	3 (20.0)	11 (73.3)	3.60	ดี
	สามัญ	8 (22.8)	16 (45.7)	4 (11.5)	7 (20.0)	2.28	ค่อนข้างไม่ดี

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

คุณภาพชีวิต ด้านจิตใจ	ประเภท	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย	ค่าเฉลี่ย	ระดับ คุณภาพชีวิต
ความพอใจที่ สามารถทำอะไร ผ่านไปได้ทุกวัน	พิเศษ	13 (86.7)	2 (13.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.86	ดี
	สามัญ	24 (68.5)	9 (25.7)	1 (2.9)	1 (2.9)	3.60	ดี
สิ่งยึดเหนี่ยวที่ เป็นความเชื่อสิ่ง ใดสิ่งหนึ่งมีผล ต่อการดำเนิน ชีวิต	พิเศษ	13 (86.7)	2 (13.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.86	ดี
	สามัญ	20 (57.1)	13 (37.1)	1 (2.9)	1 (2.9)	3.48	ปานกลาง
ความพอใจใน ชีวิตของตนเอง	พิเศษ	14 (93.3)	1 (6.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.93	ดี
	สามัญ	23 (65.7)	10 (28.6)	2 (5.7)	0 (0.0)	3.60	ดี
รวม	พิเศษ					3.80	ดี
	สามัญ					3.37	ปานกลาง

* ข้อความเชิงลบ

ที่มา : จากการศึกษา

4.2.3 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

จากการศึกษาข้อมูลคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์ จำนวน 50 คน แยกเป็นกลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษจำนวน 15 คน และกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญจำนวน 35 คน ผลการศึกษามีดังต่อไปนี้

ความพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นได้ดี พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่ มีความพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นได้ดีระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 73.3 และร้อยละ 60.0 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษ และกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับดีทั้งสองกลุ่ม

ความรู้สึกพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อน พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษ และกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่ มีความพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อนมาก คิดเป็นร้อยละ 86.7 และร้อยละ 48.6 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษมีคุณภาพชีวิตระดับดี ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง

ความรู้สึกว่าชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่ มีความรู้สึกที่ชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยมาก คิดเป็นร้อยละ 93.3 และร้อยละ 71.4 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษ และกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับดีทั้งสองกลุ่ม

ความสามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่สถานสงเคราะห์จัดขึ้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่ มีความสามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่สถานสงเคราะห์จัดขึ้นมาก คิดเป็นร้อยละ 53.3 และร้อยละ 74.2 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษ และกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับดีทั้งสองกลุ่ม

ความต้องการพึ่งพาคนในครอบครัวหรือญาติ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่ ไม่มีความต้องการพึ่งพาคนในครอบครัวหรือญาติ คิดเป็นร้อยละ 86.7 และร้อยละ 42.8 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษมีคุณภาพชีวิตระดับดี ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง

ความรู้สึกอยากอยู่คนเดียว ไม่อยากยุ่งกับใคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษส่วนใหญ่ ไม่มีความรู้สึกอยากอยู่คนเดียว คิดเป็นร้อยละ 66.7 ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่ มีความรู้สึกอยากอยู่คนเดียวปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 34.3 กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษมีคุณภาพชีวิตระดับดี ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับค่อนข้างไม่ดี

ความสามารถให้ความช่วยเหลือผู้อื่นได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่ มีความสามารถให้ความช่วยเหลือผู้อื่นได้มาก คิดเป็นร้อยละ 80.0 และร้อยละ 48.6 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษมีคุณภาพชีวิตระดับดี ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง

ความพอใจในชีวิตทางเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษส่วนใหญ่มีความพอใจในชีวิตทางเพศมาก คิดเป็นร้อยละ 60.0 ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่มีความพอใจในชีวิตทางเพศปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.7 กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษมีคุณภาพชีวิตระดับดี ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง

สรุปคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษมีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความรู้สึกว่าชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยมากที่สุด และมีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับ ความสามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่สถานสงเคราะห์จัดขึ้น และความรู้สึกอยากอยู่คนเดียว ไม่อยากยุ่งกับใครน้อยที่สุดเท่ากัน คุณภาพชีวิตโดยรวมด้านความสัมพันธ์ทางสังคมระดับดี

สำหรับกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้สึกว่าชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยมากที่สุด และมีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความรู้สึกอยากอยู่คนเดียว ไม่อยากยุ่งกับใครน้อยที่สุด คุณภาพชีวิตโดยรวมด้านความสัมพันธ์ทางสังคมระดับปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ระดับคุณภาพชีวิตจำแนกตามคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

คุณภาพชีวิตด้าน ความสัมพันธ์ ทางสังคม	ประเภท	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย	ค่าเฉลี่ย	ระดับ คุณภาพชีวิต
ความพอใจต่อ การผูกมิตรหรือ เข้ากับคนอื่นได้ดี	พิเศษ	11 (73.7)	4 (26.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.73	ดี
	สามัญ	21 (60.0)	13 (37.1)	1 (2.9)	0 (0.0)	3.60	ดี
ความรู้สึกพอใจ กับการช่วยเหลือ ที่เคยได้รับจาก เพื่อน	พิเศษ	13 (86.7)	2 (13.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.86	ดี
	สามัญ	17 (48.6)	16 (45.7)	2 (5.7)	0 (0.0)	3.48	ปานกลาง
ความรู้สึกว่าชีวิต มีความมั่นคง ปลอดภัย	พิเศษ	14 (93.3)	1 (6.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.93	ดี
	สามัญ	25 (71.4)	10 (28.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.71	ดี
ความสามารถเข้า ร่วมกิจกรรมที่ สถานสงเคราะห์ จัดขึ้น	พิเศษ	8 (53.3)	7 (46.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.53	ดี
	สามัญ	26 (74.2)	7 (20.0)	1 (2.9)	1 (2.9)	3.65	ดี

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

คุณภาพชีวิตด้าน ความสัมพันธ์ ทางสังคม	ประเภท	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย	ค่าเฉลี่ย	ระดับ คุณภาพชีวิต
ความต้องการ พึ่งพาคนใน ครอบครัวหรือ ญาติ*	พิเศษ	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (13.3)	13 (86.7)	3.86	ดี
	สามัญ	10 (28.6)	7 (20.0)	3 (8.6)	15 (42.8)	2.65	ปานกลาง
ความรู้สึกรออยาก อยู่คนเดียว ไม่ อยากยุ่งกับใคร*	พิเศษ	0 (0.0)	2 (13.3)	3 (20.0)	10 (66.7)	3.53	ดี
	สามัญ	8 (22.8)	12 (34.3)	6 (17.2)	9 (25.7)	2.45	ค่อนข้างไม่ดี
ความสามารถให้ ความช่วยเหลือ ผู้อื่นได้	พิเศษ	12 (80.0)	3 (20.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.80	ดี
	สามัญ	17 (48.6)	15 (42.8)	2 (5.7)	1 (2.9)	3.37	ปานกลาง
ความพอใจใน ชีวิตทางเพศ	พิเศษ	9 (60.0)	6 (40.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.60	ดี
	สามัญ	14 (40.0)	16 (45.7)	2 (5.7)	3 (8.6)	3.22	ปานกลาง
รวม	พิเศษ					3.73	ดี
	สามัญ					3.26	ปานกลาง

* ข้อความเชิงลบ

ที่มา : จากการศึกษา

4.2.4 ด้านสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาข้อมูลคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์ จำนวน 50 คน แยกเป็นกลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษจำนวน 15 คน และกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญจำนวน 35 คน ผลการศึกษามีดังต่อไปนี้

ความพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่มีความพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้มาก คิดเป็นร้อยละ 86.7 และร้อยละ 60.0 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษมีคุณภาพชีวิตระดับดี ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง

ความพอใจในการมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษส่วนใหญ่มีความพอใจในการมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็นมาก คิดเป็นร้อยละ 93.3 ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่มีความพอใจในการมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.4 กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษมีคุณภาพชีวิตระดับดี ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง

ความพอใจที่สามารถไปใช้บริการทางการแพทย์ได้ตามความจำเป็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษส่วนใหญ่มีความพอใจที่สามารถไปใช้บริการทางการแพทย์ได้ตามความจำเป็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.3 ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่มีความพอใจที่สามารถไปใช้บริการทางการแพทย์ได้ตามความจำเป็นมาก คิดเป็นร้อยละ 51.5 กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับปานกลางทั้งสองกลุ่ม

การได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่มีการได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวันมาก คิดเป็นร้อยละ 80.0 และร้อยละ 51.4 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษมีคุณภาพชีวิตระดับดี ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง

สถานที่อยู่มีความสะดวกสบาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่เห็นว่าสถานที่อยู่มีความสะดวกสบายมาก คิดเป็นร้อยละ 86.7 และร้อยละ 74.3 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับดีทั้งสองกลุ่ม

สภาพแวดล้อมมีผลต่อสุขภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่เห็นว่าสภาพแวดล้อมมีผลต่อสุขภาพมาก คิดเป็นร้อยละ 93.3 และร้อยละ 60.0 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษมีคุณภาพชีวิตระดับดี ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง

ความรู้สึกว่าชีวิตมีความหมาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่มีความรู้สึกที่ชีวิตมีความหมายมาก คิดเป็นร้อยละ 93.3 และร้อยละ 62.9 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษมีคุณภาพชีวิตระดับดี ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง

ความคิดเกี่ยวกับระดับคุณภาพชีวิตของตนเอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญส่วนใหญ่มีความคิดเกี่ยวกับระดับคุณภาพชีวิตของตนเองระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.3 และร้อยละ 51.4 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษและกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคุณภาพชีวิตระดับปานกลางทั้งสองกลุ่ม

สรุปคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษมีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความพอใจในการมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็นและสภาพแวดล้อมมีผลต่อสุขภาพมากที่สุด และมีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความพอใจที่สามารถไปใช้บริการทางการแพทย์ได้ตามความจำเป็นและความคิดเกี่ยวกับระดับคุณภาพชีวิตของตนเองน้อยที่สุดเท่ากัน คุณภาพชีวิตโดยรวมด้านสิ่งแวดล้อมระดับดี

สำหรับกลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญมีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับสถานที่อยู่มีความสะดวกสบายมากที่สุด และมีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความพอใจในการมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็นน้อยที่สุด คุณภาพชีวิตโดยรวมด้านสิ่งแวดล้อมระดับปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ระดับคุณภาพชีวิตจำแนกตามคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม	ประเภท	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพชีวิต
ความพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้	พิเศษ	13 (86.7)	2 (13.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.86	ดี
	สามัญ	21 (60.0)	8 (22.8)	3 (8.6)	3 (8.6)	3.34	ปานกลาง
ความพอใจในการมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็น	พิเศษ	14 (93.3)	1 (6.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.93	ดี
	สามัญ	8 (22.9)	18 (51.4)	7 (20.0)	2 (5.7)	2.91	ปานกลาง
ความพอใจที่สามารถไปใช้บริการทางการแพทย์ได้	พิเศษ	7 (46.7)	8 (53.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.46	ดี
	สามัญ	18 (51.5)	15 (42.8)	2 (5.7)	0 (0.0)	3.45	ปานกลาง

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

คุณภาพชีวิต ด้านสิ่งแวดล้อม	ประเภท	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย	ค่าเฉลี่ย	ระดับ คุณภาพชีวิต
การได้รู้เรื่องราว ข่าวสารที่จำเป็น ในชีวิตแต่ละวัน	พิเศษ	12 (80.0)	3 (20.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.80	ดี
	สามัญ	18 (51.4)	12 (34.3)	3 (8.6)	2 (5.7)	3.31	ปานกลาง
สถานที่อยู่มีความ สะดวกสบาย	พิเศษ	13 (86.7)	2 (13.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.86	ดี
	สามัญ	26 (74.3)	9 (25.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.74	ดี
สภาพแวดล้อมมี ผลต่อสุขภาพ	พิเศษ	14 (93.3)	1 (6.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.93	ดี
	สามัญ	21 (60.0)	12 (34.2)	1 (2.9)	1 (2.9)	3.45	ปานกลาง
ความรู้สึกว่าชีวิต มีความหมาย	พิเศษ	14 (93.3)	1 (6.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.93	ดี
	สามัญ	22 (62.9)	8 (22.8)	4 (11.4)	1 (2.9)	3.45	ปานกลาง
ความคิดเกี่ยวกับ ระดับคุณภาพ ชีวิตของตนเอง	พิเศษ	7 (46.7)	8 (53.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	3.46	ดี
	สามัญ	16 (45.7)	18 (51.4)	1 (2.9)	0 (0.0)	3.42	ปานกลาง
รวม	พิเศษ					3.77	ดี
	สามัญ					3.38	ปานกลาง

ที่มา : จากการศึกษา

4.3.5 คุณภาพชีวิตโดยรวมของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน จำแนกเป็นองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษามีดังต่อไปนี้

1) คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย

จากการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมด้านร่างกาย สามารถเรียงลำดับ ได้ดังนี้ อันดับที่ 1 คือ ความสามารถในการประกอบชีวิตประจำวัน อันดับที่ 2 คือ มีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่างๆในแต่ละวัน อันดับที่ 3 คือ ความพอใจกับการนอนหลับ อันดับที่ 4 คือ ความสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเอง อันดับที่ 5 คือ ความพึงพอใจกับสุขภาพของตนเอง อันดับที่ 6 คือ การเจ็บปวดตามร่างกายเป็นอุปสรรคทำให้ไม่สามารถทำสิ่งที่ต้องการได้ อันดับที่ 7 คือความจำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาล และอันดับสุดท้าย คือ ความจำเป็นต้องใช้ยาบางชนิดเป็นประจำ โดยสามารถจำแนกตามประเภทของกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษ มีระดับคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย อันดับที่ 1 สองรายการ คือ ความสามารถในการประกอบชีวิตประจำวัน และความสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเอง อันดับที่ 3 คือ มีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่างๆในแต่ละวัน และอันดับที่ 4 คือ ความพอใจกับการนอนหลับ

กลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญ มีระดับคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย อันดับที่ 1 คือ ความสามารถในการประกอบชีวิตประจำวัน อันดับที่ 2 คือ ความพอใจกับการนอนหลับ อันดับที่ 3 คือ มีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่างๆในแต่ละวัน อันดับที่ 4 คือ ความสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเอง ดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ระดับคุณภาพชีวิตด้านร่างกายจำแนกตามประเภทของกลุ่มตัวอย่าง

คุณภาพชีวิต ด้านร่างกาย	ประเภทพิเศษ			ประเภทสามัญ			รวม		
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	อันดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	อันดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	อันดับ
ความสามารถในการประกอบชีวิตประจำวัน	3.93	ดี	1	3.70	ดี	1	3.81	ดี	1
การเจ็บปวดตามร่างกายเป็นอุปสรรคทำให้ไม่สามารถทำสิ่งที่ต้องการได้*	3.20	ปานกลาง	6	2.51	ปานกลาง	6	2.85	ปานกลาง	6

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

คุณภาพชีวิต ด้านร่างกาย	ประเภทพิเศษ			ประเภทสามัญ			รวม		
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	อันดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	อันดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	อันดับ
มีกำลังเพียงพอที่จะทำ สิ่งต่างๆในแต่ละวัน	3.86	ดี	3	3.34	ปาน กลาง	3	3.60	ปาน กลาง	2
ความพอใจกับการ นอนหลับ	3.73	ดี	4	3.37	ปาน กลาง	2	3.55	ดี	3
ความจำเป็นต้องไป รับการรักษาพยาบาล*	2.73	ปาน กลาง	7	1.88	ค่อนข้าง ไม่ดี	7	2.31	ปาน กลาง	7
ความจำเป็นต้องใช้ยา บางชนิดเป็นประจำ*	1.93	ค่อนข้าง ไม่ดี	8	1.51	ค่อนข้าง ไม่ดี	8	1.72	ค่อนข้าง ไม่ดี	8
ความสามารถไปไหน มาไหนด้วยตนเอง	3.93	ดี	1	3.11	ปาน กลาง	4	3.52	ดี	4
ความพึงพอใจกับ สุขภาพของตนเอง	3.53	ปาน กลาง	5	3.20	ปาน กลาง	5	3.36	ปาน กลาง	5

* ข้อความเชิงลบ

ที่มา: จากการศึกษา

2) คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ

จากการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมด้านจิตใจของกลุ่มตัวอย่าง สามารถเรียงลำดับ ได้ดังนี้ อันดับที่ 1 คือ การยอมรับรูปร่างหน้าตาของตนเอง อันดับที่ 2 คือ ความพอใจในชีวิตของตนเอง อันดับที่ 3 คือ ความมั่นใจตนเอง อันดับที่ 4 คือ ความพอใจที่สามารถทำอะไรผ่านไปได้แต่ละวัน อันดับที่ 5 คือ สิ่งยึดเหนี่ยวที่เป็นความเชื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีผลต่อการดำเนินชีวิต อันดับที่ 6 คือ ความจำดี อันดับที่ 7 คือ การมีความสุข สงบ สมหวัง และอันดับสุดท้าย คือ ความรู้สึกไม่ดี เช่น เหน็ด เสร้า หดหู่ สิ้นหวัง วิตก กังวล โดยสามารถจำแนกตามประเภทของกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษ มีระดับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ อันดับที่ 1 คือความพอใจในชีวิตของตนเอง อันดับที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากันสี่รายการ คือ ความมั่นใจตนเอง การยอมรับรูปร่าง

หน้าตาของตนเอง ความพอใจกับการนอนหลับ และสิ่งยึดเหนี่ยวที่เป็นความเชื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีผลต่อการดำเนินชีวิต

กลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญ มีระดับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ อันดับที่ 1 คือ การยอมรับรูปร่างหน้าตาของตนเอง อันดับที่ 2 ความมั่นใจตนเอง อันดับที่ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากันสองรายการ คือ ความพอใจที่สามารถทำอะไรผ่านไปแต่ละวัน และความพอใจในชีวิตของตนเอง ดังแสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ระดับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจจำแนกตามประเภทของกลุ่มตัวอย่าง

คุณภาพชีวิต ด้านจิตใจ	ประเภทพิเศษ			ประเภทสามัญ			คุณภาพชีวิตโดยรวม		
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	อันดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	อันดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	อันดับ
การมีความสุข สงบ สมหวัง	3.73	ดี	6	3.28	ปาน กลาง	7	3.51	ดี	7
ความมั่นใจตนเอง	3.86	ดี	2	3.62	ดี	2	3.74	ดี	3
ความจำดี	3.73	ดี	6	3.45	ปาน กลาง	6	3.55	ดี	6
การยอมรับรูปร่าง หน้าตาของตนเอง	3.86	ดี	2	3.71	ดี	1	3.78	ดี	1
ความรู้สึกละอายใจ เช่น เหงา เศร้า หดหู่ สิ้น หวัง วิทก กังวล*	3.60	ดี	8	2.28	ค่อนข้าง ไม่ดี	8	2.94	ปาน กลาง	8
ความพอใจที่สามารถ ทำอะไรผ่านไปแต่ละ วัน	3.86	ดี	2	3.60	ดี	3	3.73	ดี	4
สิ่งยึดเหนี่ยวที่เป็น ความเชื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มีผลต่อการดำเนินชีวิต	3.86	ดี	2	3.48	ปาน กลาง	5	3.67	ดี	5
ความพอใจในชีวิต ของตนเอง	3.93	ดี	1	3.60	ดี	3	3.76	ดี	2

* ข้อความเชิงลบ

ที่มา: จากการศึกษา

3) คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

จากการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมด้านความสัมพันธ์ทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง สามารถเรียงลำดับ ได้ดังนี้ อันดับที่ 1 คือ ความรู้สึกที่ชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัย อันดับที่ 2 คือ ความรู้สึกพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อน อันดับที่ 3 คือ ความพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นได้ดี อันดับที่ 4 คือ ความสามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่สถานสงเคราะห์ จัดขึ้น อันดับที่ 5 คือ ความสามารถให้ความช่วยเหลือผู้อื่นได้ อันดับที่ 6 คือ ความพอใจในชีวิตทางเพศ อันดับที่ 7 คือ ความต้องการพึ่งพาคนในครอบครัวหรือญาติ และอันดับสุดท้าย คือ ความรู้สึกอยากอยู่คนเดียว ไม่อยากยุ่งกับใคร โดยสามารถจำแนกตามประเภทของกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษ มีระดับคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม อันดับที่ 1 คือ ความรู้สึกที่ชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัย อันดับที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับสองรายการ คือ ความรู้สึกพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อน และความต้องการพึ่งพาคนในครอบครัวหรือญาติ

กลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญ มีระดับคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม อันดับที่ 1 คือ ความรู้สึกที่ชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัย อันดับที่ 2 คือ ความสามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่สถานสงเคราะห์จัดขึ้น อันดับที่ 3 คือ ความรู้สึกพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อน อันดับที่ 4 คือ ความพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นได้ดี ดังแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ระดับคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมจำแนกตามประเภทของกลุ่มตัวอย่าง

คุณภาพชีวิต ด้านความสัมพันธ์ ทางสังคม	ประเภทพิเศษ			ประเภทสามัญ			รวม		
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	อันดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	อันดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	อันดับ
ความพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นได้ดี	3.73	ดี	5	3.60	ดี	4	3.66	ดี	3
ความรู้สึกพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อน	3.86	ดี	2	3.48	ปานกลาง	3	3.67	ดี	2
ความรู้สึกที่ชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัย	3.93	ดี	1	3.71	ดี	1	3.82	ดี	1

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

คุณภาพชีวิต ด้านความสัมพันธ์ ทางสังคม	ประเภทพิเศษ			ประเภทสามัญ			รวม		
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	อันดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	อันดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	อันดับ
ความสามารถเข้าร่วม กิจกรรมที่สถาน สงเคราะห์จัดขึ้น	3.53	ดี	7	3.65	ดี	2	3.59	ดี	4
ความต้องการพึ่งพา คนในครอบครัวหรือ ญาติ*	3.86	ดี	2	2.65	ปาน กลาง	7	3.25	ปาน กลาง	7
ความรู้สึกอยากอยู่ คนเดียว ไม่อยากอยู่ กับใคร*	3.53	ดี	7	2.45	ค่อนข้าง ไม่ดี	8	2.95	ปาน กลาง	8
ความสามารถให้ความ ช่วยเหลือผู้อื่นได้	3.80	ดี	4	3.37	ปาน กลาง	5	3.58	ดี	5
ความพอใจในชีวิต ทางเพศ	3.60	ดี	6	3.22	ปาน กลาง	6	3.41	ปาน กลาง	6

* ข้อความเชิงลบ

ที่มา: จากการศึกษา

4) คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่าง สามารถเรียงลำดับ ได้ดังนี้ อันดับที่ 1 คือ สถานที่อยู่มีความสะอาดสบาย อันดับที่ 2 คือ สภาพแวดล้อมมีผลต่อสุขภาพอันดับที่ 3 คือ ความรู้เกี่ยวกับชีวิตมีความหมาย อันดับที่ 4 คือ ความพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้ อันดับที่ 5 คือ การได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวัน อันดับที่ 6 คือ ความพอใจที่สามารถไปใช้บริการทางการแพทย์ได้ อันดับที่ 7 คือ ความคิดเกี่ยวกับระดับคุณภาพชีวิตของตนเอง และอันดับสุดท้ายคือ ความพอใจในการมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็น โดยสามารถจำแนกตามประเภทของกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างประเภทพิเศษ มีระดับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม อันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากันสามรายการ คือ ความพอใจในการมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็น สภาพแวดล้อม

มีผลต่อสุขภาพ และความรู้สึกว่าชีวิตมีความหมาย อันดับที่ 4 คือ ความพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้

กลุ่มตัวอย่างประเภทสามัญ มีระดับคุณภาพชีวิตด้านความพึงพอใจ อันดับที่ 1 คือ สถานที่อยู่มีความสะดวกสบาย อันดับที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากันสามรายการ คือความพอใจที่สามารถไปใช้บริการทางการแพทย์ได้ สภาพแวดล้อมมีผลต่อสุขภาพ และความรู้สึกว่าชีวิตมีความหมาย อันดับที่ 5 คือ ความคิดเกี่ยวกับระดับคุณภาพชีวิตของตนเอง ดังแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ระดับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมจำแนกตามประเภทของกลุ่มตัวอย่าง

คุณภาพชีวิต ด้านสิ่งแวดล้อม	ประเภทพิเศษ			ประเภทสามัญ			รวม		
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	อันดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	อันดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	อันดับ
ความพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้	3.86	ดี	4	3.34	ปานกลาง	6	3.6	ดี	4
ความพอใจในการมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็น	3.93	ดี	1	2.91	ปานกลาง	8	3.42	ปานกลาง	8
ความพอใจที่สามารถไปใช้บริการทางการแพทย์ได้	3.46	ปานกลาง	7	3.45	ปานกลาง	2	3.45	ปานกลาง	6
การได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวัน	3.80	ดี	6	3.31	ปานกลาง	7	3.55	ดี	5
สถานที่อยู่มีความสะดวกสบาย	3.86	ดี	4	3.74	ดี	1	3.80	ดี	1
สภาพแวดล้อมมีผลต่อสุขภาพ	3.93	ดี	1	3.45	ปานกลาง	2	3.69	ดี	2
ความรู้สึกว่าชีวิตมีความหมาย	3.93	ดี	1	3.45	ปานกลาง	2	3.69	ดี	3
ความคิดเกี่ยวกับระดับคุณภาพชีวิตของตนเอง	3.46	ปานกลาง	7	3.42	ปานกลาง	5	3.44	ปานกลาง	7

ที่มา: จากการศึกษา

4.3 ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการจัดบริการของสถานสงเคราะห์

จากการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการจัดบริการของสถานสงเคราะห์ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบของความพึงพอใจของผู้สูงอายุ 4 ด้าน คือ ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพและกระบวนการให้บริการ โดยผลการศึกษา มีดังนี้

4.3.1 ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์จำนวน 50 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความพึงพอใจมากเกี่ยวกับ การบริการอาหาร 3 มื้อและการจัดอาหารปันโต ค่าเฉลี่ย 3.63 เป็นอันดับ 1 รองลงมา ได้แก่ การส่งเสริมสุขภาพและการออกกำลังกาย ค่าเฉลี่ย 3.61 ส่วนระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด ได้แก่ การอาชีวบำบัดและการใช้เวลาว่าง ค่าเฉลี่ย 2.72 รองลงมา ได้แก่ การจัดกิจกรรมต่างๆ กิจกรรมบำบัด การพาไปจับจ่ายใช้สอย ค่าเฉลี่ย 3.09 โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.53 ระดับความพึงพอใจปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจด้านผลิตภัณฑ์และการให้บริการ

ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ	อันดับที่
1. การบริการอาหาร 3 มื้อ และการจัดอาหารปันโต	3.63	มาก	1
2. การช่วยเหลือในชีวิตประจำวัน	3.50	มาก	4
3. การรักษาพยาบาลและวินิจัยเบื้องต้น	3.59	มาก	3
4. การสังคมสงเคราะห์ เช่น การรับเข้าหรือออก การให้คำปรึกษา	3.15	ปานกลาง	7
5. การส่งเสริมสุขภาพ การออกกำลังกาย	3.61	มาก	2
6. การจัดกิจกรรมต่างๆ กิจกรรมบำบัด การพาไปจับจ่ายใช้สอย	3.09	ปานกลาง	8
7. การอาชีวบำบัด และการใช้เวลาว่าง	2.72	ปานกลาง	9
8. กิจกรรมธรรมะ การไปวัด ทำบุญ	3.38	ปานกลาง	6
9. การณาปนกิจศพตามประเพณี	3.50	มาก	4
รวม	3.35	ปานกลาง	

ที่มา: จากการศึกษา

4.3.2 ด้านบุคลากร

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์จำนวน 50 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความพึงพอใจมาก อันดับ 1 ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถ และการดูแลเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ย 3.59 เท่ากันทั้งสองกลุ่ม ส่วนระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่สามารถให้คำแนะนำและแก้ปัญหาได้ ค่าเฉลี่ย 3.45 โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.53 มีความพึงพอใจรวมระดับมาก ดังแสดงในตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจด้านบุคลากร

ด้านบุคลากร	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ	อันดับที่
1. เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถ	3.59	มาก	1
2. การดูแลเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่	3.59	มาก	1
3. เจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์	3.50	มาก	5
4. เจ้าหน้าที่ให้บริการสม่ำเสมอไม่เลือกปฏิบัติ	3.54	มาก	3
5. เจ้าหน้าที่สามารถให้คำแนะนำและแก้ปัญหาได้	3.45	ปานกลาง	6
6. เจ้าหน้าที่สามารถให้ความอบอุ่นเพื่อทดแทนครอบครัว	3.54	มาก	3
รวม	3.53	มาก	

ที่มา: จากการศึกษา

4.3.3 ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์จำนวน 50 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความพึงพอใจมาก อันดับ 1 ได้แก่ บ้าน/เรือนนอนมีอากาศถ่ายเท ค่าเฉลี่ย 3.72 รองลงมา ได้แก่ ความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย ค่าเฉลี่ย 3.70 ส่วนระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด ได้แก่ การจัดการสุขาภิบาล ค่าเฉลี่ย 3.54 รองลงมา ได้แก่ ระบบรักษาความปลอดภัยและการป้องกันอัคคีภัย ค่าเฉลี่ย 3.56 โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.64 มีความพึงพอใจรวมระดับมาก ดังแสดงในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ	อันดับที่
1. สภาพอาคารต่างๆ บ้าน/เรือนนอนมีความเหมาะสม	3.63	มาก	6
2. เครื่องใช้และวัสดุอุปกรณ์มีความเหมาะสม	3.68	มาก	3
	3.70	มาก	2
3. ความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.68	มาก	3
4. บ้าน/เรือนนอนมีแสงสว่างพอเพียง	3.72	มาก	1
5. บ้าน/เรือนนอนมีอากาศถ่ายเท	3.65	มาก	5
6. ธรรมชาติที่ร่มรื่นและมีที่พักผ่อนหย่อนใจ	3.54	มาก	8
7. การจัดการสุขาภิบาล	3.56	มาก	7
8. ระบบรักษาความปลอดภัยและการป้องกันอัคคีภัย			
รวม	3.53	มาก	

ที่มา: จากการศึกษา

4.3.4 ด้านกระบวนการให้บริการ

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์จำนวน 50 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความพึงพอใจมาก อันดับ 1 คือ ความสะดวกในการเข้าใช้บริการ และให้บริการ 24 ชั่วโมง ค่าเฉลี่ย 3.59 รองลงมาได้แก่ การบริการที่ทันสถานการณ์ มีความรวดเร็ว มีการจัดเวรยาม และความพึงพอใจในคุณภาพการบริการโดยรวม ค่าเฉลี่ย 3.54 เท่ากันทั้งสองกลุ่ม ส่วนระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างถูกต้อง ค่าเฉลี่ย 3.29 รองลงมาได้แก่ การให้บริการเป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ค่าเฉลี่ย 3.36 โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.44 มีความพึงพอใจรวมระดับปานกลางดังแสดงในตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจด้านกระบวนการให้บริการ

ด้านกระบวนการให้บริการ	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ	อันดับที่
1. มีการกำหนดขั้นตอนการบริการไว้ชัดเจน	3.40	ปานกลาง	4
2. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างถูกต้อง	3.29	ปานกลาง	7

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ด้านกระบวนการให้บริการ	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ	อันดับที่
3. การให้บริการเป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด	3.36	ปานกลาง	6
4. การบริการที่ทันสมัยการณ มีควมรวดเร็ว มีการจัดเวรยาม	3.54	มาก	2
5. มีความสะดวกในการเข้าถึงการบริการและให้บริการ 24 ชั่วโมง	3.59	มาก	1
6. มีการติดตามประเมินผลแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ	3.38	ปานกลาง	5
7. ความพึงพอใจในคุณภาพการบริการโดยรวม	3.54	มาก	2
รวม	3.44	ปานกลาง	

ที่มา: จากการศึกษา

4.3.5 ระดับความพึงพอใจโดยรวม

จากการศึกษาระดับความพึงพอใจโดยรวมจำแนกรายด้านของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจระดับมาก ในด้านบุคลากร และด้านสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ เป็นอันดับ 1 รองลงมา ได้แก่ ด้านกระบวนการให้บริการ และด้านผลิตภัณฑ์และบริการ ตามลำดับ โดยมีระดับความพึงพอใจโดยรวมระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.46 ดังแสดงในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ระดับความพึงพอใจโดยรวมจำแนกรายด้าน

ความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ	อันดับที่
ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ	3.35	ปานกลาง	4
ด้านบุคลากร	3.53	มาก	1
ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	3.53	มาก	1
ด้านกระบวนการให้บริการ	3.44	ปานกลาง	3
ความพึงพอใจโดยรวม	3.46	ปานกลาง	

ที่มา: จากการศึกษา

4.4 ผลการศึกษาข้อมูลข้อเสนอแนะอื่นๆ

จากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเสนอให้จัดอาหารส่งเสริมสุขภาพ อันดับที่ 1 สร้างสวนสุขภาพ จัดให้มีจุดออกกำลังกาย ตามแผนผังพร้อมคำอธิบายประกอบ อันดับที่ 2 จัดโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ โครงการ เยี่ยมบ้าน โครงการเพื่อนเยี่ยมเพื่อน อันดับที่ 3 จัดให้มีกิจกรรมแพทย์แผนไทย เช่น นวด อบสมุนไพร วารีบำบัด สปา อันดับที่ 4 จัดกลุ่มแก้ปัญหา และมีการเรียนรู้การแก้ปัญหาจากกลุ่ม อันดับที่ 5 โดยมีข้อเสนอแนะทุกข้อในระดับปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ระดับและอันดับของข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อเสนอแนะ	ค่าเฉลี่ย	ระดับข้อเสนอแนะ	อันดับที่
1. ปรับปรุงขนาดห้องในอาคารเรียนนอนให้มี ความเป็นส่วนตัว เช่น นอนห้องละ 3 -4 คน	3.04	ปานกลาง	8
2. จัดอาหารส่งเสริมสุขภาพ	3.48	ปานกลาง	1
3. จัดให้มีกิจกรรมแพทย์แผนไทย เช่น นวด อบสมุนไพร วารีบำบัด สปา	3.24	ปานกลาง	4
4. สร้างสวนสุขภาพ จัดให้มีจุดออกกำลังกาย ตามแผนผังพร้อมคำอธิบายประกอบ	3.42	ปานกลาง	2
5. จัดให้มีเครื่องมือออกกำลังกาย	2.92	ปานกลาง	10
6. เพิ่มกิจกรรมนันทนาการ เช่น การสอน เดินรำ ร้องเพลง เล่นเกมส์ ดูหนังฟังเพลง	3.12	ปานกลาง	6
7. สอนงานประดิษฐ์ เพื่อให้มีรายได้จากการ จำหน่าย	3.06	ปานกลาง	7
8. จัดกลุ่มแก้ปัญหา และมีการเรียนรู้การ แก้ปัญหาจากกลุ่ม	3.22	ปานกลาง	5
9. ส่งเสริมกิจกรรมการมีส่วนร่วมเพื่อสร้าง คุณค่าในชีวิต และระบายความเครียด	3.0	ปานกลาง	9
10. จัดโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ โครงการเยี่ยมบ้าน โครงการเพื่อนเยี่ยมเพื่อน	3.32	ปานกลาง	3

ที่มา: จากการศึกษา